

„Energetika je našou hlavnou oblasťou pôsobenia už vyše 23 rokov. Inak tomu nebolo ani v roku 2015, keď okrem podpory prevádzky a rozvoja informačných systémov zúčtovania odchýlok, organizátora krátkodobého trhu s elektrinou, operátora meraní a centrálnej fakturácie, ktoré hrajú významnú rolu v procesoch riadenia nielen národného trhu s elektrinou, ale aj prepojenia slovenského denného trhu s českým, maďarským a rumunským denným trhom, sme reagovali aj na nové výzvy energetického trhu“ povedal pre Parlamentný kuriér Róbert FRANČEK, obchodný riaditeľ spoločnosti SFÉRA, a.s., ktorá už 24 rokov úspešne rieši významné IT projekty, predovšetkým v sektore energetiky.

Rozhovor pripravil Marián Reisel.

Kontinuita inovácií

dže vaša firma je poskytovateľom IT riešení pre energetiku, ako sa na týchto trendoch podieľate vy?

Energetická efektívnosť nie je pre nás úplne novou témou. Európska únia sa jej venuje už niekoľko rokov. Postupný vývoj sme samozrejme sledovali. Na Slovensku táto téma rezonuje tento rok najmä kvôli novému zákonu č. 321/2014 Z. z. o energetickej efektívnosti, ktorý je účinný od 1. decembra 2014.

Príkladom spolupráce v tejto oblasti je osobný železničný dopravca. Železničná spoločnosť Slovensko. Vyvinuli sme pre nich riešenie, ktoré energetikom umožňuje sledovať hospodárenie so všetkými energetickými komoditami v podniku. Získali ucelený prehľad o spotrebe a nákladoch. Majú teda exaktný podklad pre audity podľa citovaného zákona a impulz pre zavádzanie rôznych opatrení a zvýšenie energetickej efektívnosti. Výstupy a reporty systému pre energetické audity boli navrhnuté a verifikované v spolupráci s certifikovanými audítormi.

Úlohou dodávateľov energií je najmä informovať koncových odberateľov. Dostávajú informácie o spotrebe a jej porovnanie s minulými rokmi. Tí, ktorí majú inteligentné meracie systémy majú zabezpečený prístup k týmto údajom. Má ich to priviesť k efektívnejšiemu správaniu sa, k šetreniu. Dodávatelia energií sú v tomto skeptickí. Sme však niekde na začiatku, chce to čas.

Aké úspory môžu dosiahnuť vaši zákazníci pomocou riešení, na ktorých sa podieľate aj vy?

Cieľom nasadenia nového riešenia alebo systému nemusí byť nevyhnutne len finančná úspora. Niekedy sú nasadzované ako nevyhnutný prvok v rámci splnenia legislatívnych povinností. Tu je minimálne relatívnu úsporou sankcia, ktorá klienta nepostihne.

Zaujímavú príležitosť na hodnotenie finančných úspor budeme mať budúci rok. Náš zákazník, spoločnosť Duslo, a. s., chce hladinovým riadením skladových zásob materiálu pre údržbu pomocou nášho systému znížiť operatívne skladové zásoby až o 70 %, čo má v podmienkach spoločnosti Duslo, a. s., priniesť milióny ušetrených eur. Nový prístup bol aplikovaný 1. júla 2015. Sám som veľmi zvedavý, či sa očakávania budúci rok naplnia.

Vedeli by ste povedať, ktoré svoje doterajšie riešenia pre energetiku a v akom odvetví považujete za najúspešnejšie?

Jednoznačne sú to informačné systémy, ktoré

sme vyvinuli pre spoločnosti OKTE, a. s., a Slovaft, a. s., V OKTE, a. s., riadia krátkodobý trh s elektrinou v SR, zabezpečujú jedinečné procesy. Ide pri tom aj o medzinárodný význam, ktorý spočíva v integrácii obchodných zón v rámci stredoeurópskeho regiónu. Viete si predstaviť, že by zlyhala registrácia denných diagramov elektriny, zúčtovania odchýlok alebo registrácia a vyhodnotenie objednávok na krátkodobom cezhraničnom trhu medzi Slovenskom, Českou republikou, Maďarskom a najnovšie aj Rumunskom? Následky takéhoto zlyhania by zasiahli nielen náš trh, siahali by ďaleko za hranice SR, čo je nemysliteľné. Aj preto zabezpečujeme nepretržitý monitoring a podporu prevádzky pre naše riešenia.

Je vhodné spomenúť aj centrálny dátový sklad nameraných údajov zo všetkých odberných a odovzdávacích miest elektriny (OOM) v SR, tzv. operátor meraní. Procesuje 2,5 milióna OOM a merané údaje denne vyhodnocuje a realizuje centrálnu fakturáciu poplatkov súvisiacich s prevádzkou prenosovej sústavy. Keďže na Slovensku beží inštalácia inteligentných meracích systémov, odberateľom, ako aj bežným občanom, ktorí už takéto prístroje majú, zabezpečuje prístup k meraným údajom z jedného miesta, bez ohľadu na to, v ktorých lokalitách má svoje OOM v SR.

Veľkou témou tohto roka je nariadenie REMIT o integrácii a transparentnosti veľkoobchodného trhu s energiou. Od októbra nahlasuje náš systém európskej inštitúcii ACER informácie o obchodných transakciách tak, ako ich požaduje Európska komisia. Opäť medzinárodný význam riešenia pre Slovensko ako členského štátu EÚ.

Čo pripravujete na najbližšie obdobie?

Našou najnovšou aktivitou je kalendár legislatívnych povinností. Bude dostupný vo forme internetového portálu od januára 2016. Môžete si ho predstaviť ako dobrého priateľa, ktorého poslaním, ak môžem parafrázovať známe heslo, je pomáhať a chrániť pred sankciami za nespĺnené povinnosti, vyplývajúce z legislatívy. Pokryje elektroenergetiku, plynárenstvo a tepelnú energetiku. Ako prví dostanú notifikácie o blížiacich sa povinnostiach exkluzívne členovia Asociácie výrobcov tepla pre komunálnu sféru, výrobcov elektriny a poskytovateľov podporných služieb. Jednáme tiež so Združením prevádzkovateľov miestnych distribučných sústav. Veľkú časť spomínaných povinností plnia u dodávateľov energií a prevádzkovateľov distribučných sústav priamo naše informačné systémy.

Vaša spoločnosť je známym dodávateľom IT riešení a služieb v energetike. Čo nového ste ponúkli energetickému trhu v roku 2015?

Pre dodávateľov elektriny a plynu v SR sme implementovali nariadenie REMIT v prostredí slovenského organizátora krátkodobého trhu s elektrinou. Ďalším príkladom je rozšírenie nášho produktu XMatik@.NET/ISOM pre správu obchodných meraní a integrovaného elektroenergetického dispečingu pre potreby prevádzkovateľov distribučných sústav.

Najnovším trendom v oblasti energetiky je v poslednom roku energetická efektívnosť. Ke-